

INSTITUTIONEN FÖR GLOBALA STUDIER

Totalförsvaret för en ny tid: civil-militär samverkan i Skandinavien

Som ett svar på en förändrad säkerhetssituation har flera länder återupptagit planering för totalförsvaret i händelse av krig. Idén är inte ny, men dagens säkerhetsproblem samt stora samhällsförändringar har ändrat förutsättningarna ett totalförsvaret som bygger på fungerande, gränsöverskridande samarbete mellan en mängd civila, militära, offentliga och privata aktörer på olika nivåer. Totalförsvarskoncepten i Sverige, Norge och Danmark skiljer sig åt, och länderna har kommit olika långt när det gäller planering, organisering och implementering.

Även om det finns tidigare forskning om totalförsvaret, krisberedskap och krishantering i dessa länder saknas kunskap om organisering och gränsöverskridande verksamhet som bygger på systematiska jämförelser. I detta projekt fokuserar vi främst på civil-militär samverkan på olika nivåer, och syftet är att bidra till vår kunskap om hur relationer mellan aktörer, samt olika intressen och målsättningar, påverkar möjligheterna till samverkan samt hur komplexa system som totalförsvaret kan styras.

Projektet studerar och jämför utformning och styrning av organisationsöverskridande civil-militär samverkan, (formella och informella) relationer mellan organisationer och grupper från nationell till lokal nivå, samt frågor om rolluppfattningar, expertkunskap och professionella identiteter. För projektet kommer data att samlas in på nationell nivå genom offentliga dokument och genom intervjuer med företrädare för organisationer och myndigheter. Vidare kommer ett antal fall att studeras för att undersöka hur ramfaktorer som nationella regelverk och policyer formar relationer på regional och lokal nivå.

Genom att identifiera och analysera såväl likheter som skillnader kan vi öka vår förståelse för de möjligheter och utmaningar som de ”nya” totalförsvaren i Skandinavien står inför, särskilt när det gäller civil-militär samverkan på olika nivåer, styrning, och kommersiella aktörers roll. I ett första steg kartlägger vi organisatoriska, juridiska och ekonomisk-politiska förutsättningar och styrmekanismer på nationell nivå. I nästa steg följer vi upp denna kartläggning med intervjuer med centralt placerade aktörer på nationell nivå, exempelvis vid försvarsmakternas högkvarter, vid departement och andra centrala myndigheter, samt med företrädare för näringslivet.

Projektet finansieras av Vetenskapsrådet (VR 202-06292). Projektledare är docent Joakim Berndtsson, Göteborgs universitet och Centrum för studier av militär och samhälle (CSMS). Övriga medverkande forskare är Anne Roelsgaard Obling, Forsvarsakademiet (DK) och Åse Gilje Østensen, Forsvarets Høyskole (NO).

Mer information om projektet (på engelska) finns här:

<https://www.gu.se/en/research/civilian-military-collaboration-in-scandinavia>

Vid frågor, kontakta gärna Joakim Berndtsson

joakim.berndtsson@globalstudies.gu.se / 0705-690100